

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő: ZÁDORY KÁROLY.
Laptulajdonos: FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A tanonczokról.

Mint minden kornak a maga jelszava, ugy minden jelszónak megvolt mindenkor a maga megtestesítője, E nélkül. üres frázissá, meddő alakzattá válik a legszebb jelszó is, ha ninesen a ki annak életet ad, ha hiányzik a kornak providenciális kiválasztottja, a ki a közfelfogást, az általános törekvést irányítja, a kor intő szózatát nemcsak megérteti, hanem a nemzet életébe beplántálja.

Ilyen vezetőket mindig adott a Gondviselés a nemzet élére. Ilyen vezérei ma is vannak s ezek áldásai a honnak, a kik megértetik a nemzettel, hogy korunk jelszava a gazdasági érdekek védelme és ebben: a hazai ipar megteremtése, ugy azonban, hogy a gazdasági élet különböző tényezői közötti összehatás meglegyen.

Iparpártolás. Ez ma már nem is jelszó, hanem a nemzeti közérzetben gyökerező hitvallás. És ki ne venné észre, hogy mennyire terjed a nemzet minden rétegében, fönt és alant a magyar ipar iránti érdeklődés. Mélyreható gyökeret vert a közvéleményben, az osztatlan nemzeti törekvésben a honi ipar megteremtésének, czéltudatos fejlesztésének és pártolásának szüksége. És a mind szélesebb körre terjedő általános törekvés irányításánál ez a korszerű kérdés dominálása domborodik ki.

Ne legyünk optimisták. Hosszu idő kell ahoz, mig e téren közviszonyaink oda fejlődnek, hogy évszázadok mulasztásának helyreplátásával az elő-

rehaladott nemzetek nivójára emelkedhetünk, de a kitűzött irány felé haladva, nem lohadó lelkesedéssel, buzgalommal és kitartással, aránylag sokkal rövidebb idő alatt elérjük az ipari fejlettségnek ohajtott magaslatát, mint Nyugat-Európának védelmünk alatt e téren is magasabb fokra emelkedett nemzetei.

Az ösvény, melyet gr. Széchenyi kijelölt, midőn a nemzet haladásának irányt szabott, melyre Baross Gábor fényt árasztott s melyen ma Hegedüs Sándor vezeti a nemzetet, ki az ipar támogatásának szükségét, fejlesztése szükségének érzetét bele tudta vinni a nemzet különböző rétegeibe; ki korunk jelszavát át tudta ültetni az életbe s közgazdasági életünkben a hazai ipart ténylezővé tudta tenni s ipari politikánk vezetését azzal kezdte s azzal folytatja, hogy az ipari szakoktatási intézetekre kiváló súlyt helyezvén, szakképzett ifjak neveléséről gondoskodott.

Háromezeret meghaladó magyar iparos ifju neveltetik ezekben a kitűnő szakiskolákban s ezek lesznek hivatva a kisiparos osztályban vezetni s az inasok ezreit nevelni a magyar kisiparnak.

Minden nemzetenél ott gyökerezik tulajdonképpen az iparfejlesztés. a hol a gyakorlati tanonczkodás kezdetét veszi. E nélkül egészséges, általános, áldásos és jó iparfejlődés nem is képzelhető, melynél az egyén tudása, művészi érzeke, izlése és kézügyessége mellett legfőbb tényező a jövő iparosai beplántálni s fejleszteni azt a tudatot, hogy a nemzeti életnek számottevő értékes tényezői s hogy a művelt társadalmi életnek becsült és tisztelt alakjai,

Sajnálattal tapasztalt tény, hogy iparosaink jelentősége jelenleg alacsony fokon áll, mi abban leli magyarázatát hogy elhanyagoltuk magunk önmagunkat — és mások is, kiknek tudni kellett volna az iparososztály jelentőségének teljes horde-rejét. —

Fel kell élesztenünk és istápolnunk kell már a tanonczban azt a tudatot, hogy az iparos a szerves nemzeti fejlődésnek sarkalatos tényezője s a tanoncz is ezzé kell hogy legyen.

A tanoncz otthona azon lakóhely, a hol az ifju a mesterség gyakorlati elsajátítása végett felvétetik. Ez az otthon nem csak helyettesíti a szülői édes otthont, ez a családi kör helyettesíti a szülői kört, hanem több annál, mert szoros összefüggésben áll hivatásának mielőbbi elsajátításával.

S mit tapasztalunk?

Nem állítjuk, hogy mindenütt. de a legtöbb helyen az iparostanonczot a mesterség körén kívül eső, sőt gyakran a legalacsonyabb szolgai foglalkozásra használják, sőt az ismétlődő elemi oktatástól is elvonják. Vízet hordatnak vele, gyermekek dajkálására minden idejét igénybe veszik és csak a legkritikább esetben adnak kezébe kézműves szerszámot.

Éppen tanoncz korában szorul az ifju leginkább egész életére kiható nevelésre s felügyeletre, de fájdalom, éppen akkor nem részesül ennek áldásában nagyon sok, sőt a legtöbb iparosnál, a hol az inas mindenkinek szolgája, de mindenkinek útjában is van. A segédek pofozzák, a gyermekek gyalázzák, a mester rajta tölti ki a mérgét, szóval egy szánandó pária.

„Petrozsény és vidéke” tárczája.

Tűnődés.

Soh'sem tudnám okát adni,
Azon furcsa esetnek:
Szöke lányka! mikor látlak,
Szívem hurja miért rezeg.
S ha felőled ábrándozom
Holdvilágos esteken
Egész valómat urálja
Egy édes, bus érzelem.

Ha nem látlak egy-két napig,
Álmatlanság kerülget
S ha meglátlak, egész éjjel:
Be nem hunyom szememet.
Furcsa állapot ez nagyon,
Biz én ezt észre veszem
S bár nem tudom, de gyanítom:
Hogy ilyen a szerelem.

Pulykayné.

Legyen úgy...

Legyen úgy hát amint kéred
Legyen a múlt elfeledve

Az a sok ábránd és eskü
Ne jöjjön emlékeztetbe!

Legyen úgy, hogy ha egymással
Összehoz a végzet néha,
Legyen az ajk, legyen a szem,
Legyen még a szív és néma.

Legyünk ezután egymásnak
Mind a ketten idegémé
S hogy egymást szerettük egykor
Tagadjuk el mindörökké!

Legyen minden úgy amint azt
Hűtlen, tőlem kéred! Legyen
Úgy! Úgy! Menj! Menj! a jó Isten
Bocsássa meg hűtlenséged!

Klémí.

Krónika.

Bálozó egyházak. — Nagyisköztség. — Agglegénybál.

Minden téren; az idők folyamán új nézletek, új felfogások keletkeznek. lassankint tért hódítanak, mig végre a köztudatba mennek át. A jó mahomedán ugyan még most is gyalogszerrel zárandokol Mekkába és Medinába; de a hitbuzgó európai ma már, óránként 100 kilométernyi gyorsasággal haladó, étkező és hálókoocsival el-

látott luxusvonatokon indul Rómába illetve Jeruzsálembe.

Nines azonban mindenkinek megadva a mód, lelki szükségleteinek illetéknéppen kielégítésére. De más-különb is, jótékonyági érzelmeink ápolására ébren-tartására s gyakorlására a persely nem bizonyul meg-felelőnek. Módot kellett találni, hogy az emberekben az adakozás és könyörületesség érzete más eszközök-kel tartassék ébren. Misem bizonyult erre alkalmasabbnak, mint az egyházak bálja.

Ha tudunk a süketnémák, a lefenezek, az árvák, a szegény hajadonok stb. javára táncolni; miért ne tudnánk az egyházak javára is? Ha már ritkán járunk a templomba és még ritkábban töltjük meg filléreinkkel a perselyeket: miértne igyekeznénk irgalmassági s jótékonyági kötelmeinknek egyházi bálokon való meg-jelenésünk által eleget tenni?

Oly fényesen tettünk eme kötelmünknek eleget, hogy bátran állíthatjuk azt miszerint nines helység az országban, a hol ily ezimen annyit összetáncoltak volna, mint az idei farsang alatt Petrozsényben. Táncol-tunk mint evang. reformátusok, mint lutheránusok, mint gör. keletiek s táncolni fogunk a kibocsájtott meghi-vók szerint még mint zsidók is.

Öröm volt nézni, mint fizetett felül és táncolt az evang. református és gör. keletiek, a lutheranus az evang. reformátusnak és a szintén bevett felekezeti, teljesen recipiált zsidó mind a háromnak.

Némelyikünk oly büzgön vette ki részét ezen mu-latságokból, hogy bálból jövet még azzal sem volt tisz-tában: mely ritus szerint kereszttetett meg. Mily öröm

Az így lenézett, az ilyen bánásmódban részesülő ifjúból kihal az önbecsérzet, a hivatás szeretet. Az ilyen ifju nem fog lelkesülni azon hivatásért, melynek betöltése reá vár.

Becsüljük meg a tanoncokban a jövő iparosait s ezzel teszünk hasznos szolgálatot alapfokon az iparpártolásnak.

Ez a kérdés nem részesül fontosságának megfelelő méltatásban s kívánatos, hogy maguk a tanoncztartó iparosok istudják s érezzék ennek horderejét.

Közgazdaság.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat közgyűlése.

A Salgótarjáni Kőszénbánya-Részvénytársulat Chorin Ferencz elnöklésével február 27.-én délelőtt tartotta meg évi rendes közgyűlését, a melyen 61 részvényes volt jelen, a kik 25500 részvényt és 606 szavazatot képviseltek. A közgyűlés jóváhagyta a mérleget, a mely 2,775.773 korona tiszta jövedelmet mutat fel, az osztalékot részvényenként 36 koronában állapította meg, 471 773 koronának pedig az 1901. év számlájára való átírását határozta el.

A napirend elintézése után Burchard-Bélaváry Konrád igazgatósági tag az igazgatóság nevében jelentette, hogy Chorin Ferencz elnök arczképét megfestették. Chorin Ferencz már 20 esztendő óta tagja az igazgatóságnak, 11 év óta pedig az élén áll s e hosszú idő alatt egész idejét és kitűnő tehetségét a társulat érdekében gyümölcsöztette. Kívánja, hogy a társulat még évek hosszu során át élvezhesse az elnök büles vezetését.

Szántó Lajos dr. a részvényesek nevében a részvényesek elismerésének adott kifejezést, melyet az elnök iránt éreznek, a ki alatt a szentermelés Salgótarjánban 3 millióról 10 millióra, Petrozsényben 2 millióról 6 millióra emelkedett. Indítványozza, hogy a közgyűlés az elnök érdemeit jegyzőkönyvben örökítse meg.

Chorin Ferencz első szava a halálé, melyet az igazgatóság és közgyűlés iránt érez, midőn a társulat kebelében eltöltött husz évi működéséről oly megüsztelő módon megemlékeztek. Kijelenti, hogy sem ő, sem más, ki e helyet elfoglalja, sohasem fog eredményesen működhetni, ha vele együtt érző és kötelességtudó igazgatóság és felügyelőbizottság nem támo-

gatja, s ha oly kiváló munkatársak nem állanak oldal mellett, minőkkel a társulatok ügyvezető-igazgatóiban, bányavezetőiben és tisztviselőiben rendelkezik.

Említette, hogy a társulatnak kötelességei vannak részvényesei, az állam, a hazai ipar és munkásai iránt, és az a meggyőződése, hogy egy nagy iparvállalat vezetésének egyik főfeladata ezen tényezők között harmóniát létesíteni és azt fenntartani. Mennyire sikerült ez; annak eldöntése mások feladata. De mint tényit felemlítheti, hogy a hazai kőszénipar, mely sokat köszönhet az állam ipari és forgalmi politikájának, dusan viszonzotta azt, a mit az államtól kapott. Ha ehhez hozzáadja, hogy a lefolyt évben, midőn Európazerte 30—80 százalékkal emelkedtek a kőszénárak, a társulat az árakat csak annyiban emelte, a mennyire azt a munkabér s a fogyasztott nyersanyagok drágulása indokolta tette, hogy továbbá akkor, midőn Ausztriában munkás-sztrájk folytán hónapokon át szünetelt a kőszéntermelés, ez és valamennyi hazai kőszénbánya megszakitás nélkül teljesítette a hazai fogyasztók iránt vállalt kötelességeket, akkor elég alapot nyújtott arra, hogy a felvetett kérdés felett az érdekeltek tényezői véleményt alkothassanak maguknak.

Őnök szíves elismerése bizonyítja, fejezte be szavait, hogy jó uton haladunk; ugyanily irányban fogjuk továbbra is folytatni működésünket és szerencséseknek fogjuk magunkat érezni, ha Önök bizalma és elismerése ezentul is kíséri fog bennünket.

A közgyűlés erre lelkes éljenek között véget ért.

Bizonyára, örömmel vesz tudomást Petrozsény közönsége az érdemnek így impozans méltatásáról annál is inkább, mert az ünnepelt férfinak azon ténykedése, azon működése szolgált erre okul, melynek áldásában mi is részesülünk.

Az a nagy iparvállalat, melynek élén Chorin Ferencz áll, munkát, kenyeret ad, megélhetését teszi lehetővé itt ezer és ezer embernek közvetlenül s közvetve Petrozsény és vidéke közönségének ekzsztenciáját biztosítja.

És ezen hatalmas iparvállalat áldásos működésének irányítója, az elnökigazgató: Chorin Ferencz, ki a közjóra irányuló minden törekvésünknek hathatós előmozdítója, az igazgatása alatt álló nagy iparvállalat érdekkörén kívül eső s helyi vonatkozásu közszélok előadásában nagy befolyásu támogatója, minek számtalanszor, legutóbb pedig a kir. járásbírság s kir. telek-kegyi hatóság, bányásziskola s kir. adóhivatal létesítése s gymnasiumunk államosítása érdekében kifejtett és sikerre reményt nyújtó önzetlen közbenjárásával halálra kötelező bizonyítékát adá.

Petrozsény és vidéke közönsége elismerésének kifejezésre juttatásával jól esik hozzájárulnunk az érdem-

nek azon méltatásához, mely a Társulat közgyűlésén a röviden jelzett ünnepléssel oly fényesen elismertetett.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kitüntetés.** Ő Felsője, Frischmann Jakab a salgó-tarjáni kőszénbánya r.-társulat központi igazgatóját a vaskoronarenddel tüntette ki. Ezen megérdemelt kitüntetéshez ösztönt gratulálunk.

— **Márczius 15-én** a Petrozsényi és járási ipartestület hazafias ünnepélyt rendez a Wágner-féle szálloda nagytermében. Lesznek alkalmi szavazatok, szónoklatok, társasvacsora. Női és férfi énekkarok hazafias énekei fogja az ünnep fényét emelni.

— **Köszönet nyilvánítás.** A petrozsényi evang. reform. egyház közönsége igen kellemes meglepetésben részesült. Ugyanis Ludwig Béláné szül. Fekete Erzsébet urnő egy igen szép, és értékes urasztali kannát, meg egy kelyhet ajándékozott egyházzunknak. A nemes tett önmagában hordja dicséretét s én e helyen csak arra szoritkozom, hogy kifejezzem a magam és szegény egyházam nevében hálás köszönetemet a nemes adakozó vallásos lelkületű jellemző eme díszes ajándékáért. A Kegyelem Istene adjon egyházunknak sok ilyen nemes szívű adakozót.

Petrozsény, 1901 márczius hó 2-án.

Kósa Mihály,
ev. ref. lelkész.

— **Köszönet nyilvánítás.** A f. hó 19-én az ev. egyház által rendezett estély ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben fényesen sikerült. El nem mulaszthatja alulírt ev. egyház, ugy a közreműködők mindegyikének, de különösen Krausz József és Mannheim uraknak a legnagyobb köszönetét kifejezni és pedig előbbinek a színpad világítása körül szerzett érdemeit, utóbbinak pedig az előadáshoz szükségelt jelmezek díjtalan elkészítéseért. Hálás köszönetet mond továbbá mindazoknak, kik megjelenésük által emelték az est fényét és kik a jövedelemhez felülfizetéssel járultak és pedig:

A Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. bányai igazgatósága 20 kor. Andreies János, Henrich Viktor, Rotter József 10—10 kor. Scholtisz József 5 kor. Havas N., Figuli Antal, Ponory Sándor orszgy. képvis. 4—4 kor. Vassi János, Dr. Schulek Jenő 3—3 kor. Fischer Lipót állatorvos, Luther Johanna k. a., Polyák Ilona, Grausam Károly, Györke Ferencz, Klein Lipót, Liszka Károly és Mrász János 2—2 kor. Irotka József, Jónap Bertalan (Banicza), Zipszer Pál, Rosenthal Manó, Nagy József, Bauer József (Csimpa), Salamon Samu (Lupény) Katona Sándor 1—1 korona. Összes jövedelem 549 kor. 62 fill. kiadás 241 kor. 15 fill., marad a fűtőberendezés megszerzésére 308 kor. 47 fill.

Az ág. ev. egyház presbyteriuma,

volt nézni a bálázó felekezetek ügybuzgó lelkéseit. Arcuk sugárzott a boldogságtól, szinte elképzelték, hogy már-már teljesedik a hön óhajtott kívánság: „Egy akol és egy pásztor.”

Hírlík, hogy a babtisták csak a zord tél elmúltát várják, a midőn Zsilünkben nagybobszabásu vízi-ünnepélyt rendeznek, a melynek élére egy, a (czukasszás) vízi sportban matadorszámba menő tíz tagból álló rendezőseget állítottak, a kik a gyakorlatokat buzgón tartják meg naponta illetve éjjelente. (Hol és miként; az nem tartozik ide.)

A felekezeti türelmesség ez béke intenzívebb ápolása céljából jövőre tanácsos lesz; ha a zsidók purimbálját a lutheránusok az evang. református bált a gör. keletiek és a gör. keletiek mulatságát a román. katolikusok rendezik.

Petrozsény központja a Zsilvölgynek, társadalmi élete hatással van a vidék társadalmi életének irányítására is. Ezt bizonyítja a lupényi purimbál. Csak hogy ott már a hitközség magamagával meghasonlott.

A zsidó hitközség nevében ugyan a zsidó hitközség javára purimbált hirdettek, de se az elnök, se az egyházi elöljáróság nem tudtak róla semmit s tiltakoztak ellene.

Mért nem rendezett a zsidó hitközség javára táncvigalmat a kath. egyház. vagy az ev. ref. főkegyház s a bál „ugy erkölcsileg, mint anyagilag, fényesen sikerült” volna.

Ha az egyházi bál rendezésére Petrozsény példája által indítottak, akkor kövessék is ezt a példát, vagy kértek volna innen kölcsön kipuróbált rendezőt. Van itt még olyan is, a ki már jubilált is.

Valamint a matematikában és fizikában a kör négyyszögítése és a perpetuum mobile a megfajthatatlan kérdések közé tartozik: éppugy a megoldhatatlan dolgok közé sorozandó közigazgatásilag Petrozsény nagyközségesítése. Évek óta folyik ezen sisyphusi munka, de mindhiába, nem bírnak sehogysen nagyközséggé átvadni. Mint kisközség már rég megszűntünk létezni, mint nagyközség nem bírnak megszületni. A féle hybrid-teremtésünk lennénk, a melyet nagykisközségnek nevezhetnénk, a melynek kreálásáról azonban a törvényalkotók megfeledkeztek.

Ily körülmények között célszerű volna, ha város-sá való átalakulásunk előmunkálatait már most megkezdők; mert a mire nagyközség leszünk, akkora már bizvást lehetnénk rendezett tanácsu város is; mert hogy a rohamos fejlődés útján haladva azzá kell lennünk, arra elég támpontot nyújt a népszámlálás statisztikája, mely 10 év alatt 107% szaporulatról számolt be.

Az bennünket ne aggasszon, hogy a tekintélyes számú képviselőtestületnek nem volna megfelelő helyisége a hol üléseit tarthatná. Ha eleink nem röstelnek a Rákoson országgyűlést tartani; ugy mi is bizvást intézhetnők ügyeinket a szurdukszorosí fenyesből, a melynek levegője mindenestre van oly tiszta és egészséges mint a megvenni szándékolt „Baresay”-féle ház-nak tanásteremmé kinevezendő ténctermé. Mily kimondhatatlan jó hatással volna ezen helyváltozás az előjáróságra is. Főjegyzőnk, másodjegyzőnk, pénztár-

nokunk és a szintén községi ügyekkel is foglalkozó lapszerkesztőnk ily módon még képesek volnának igénytelen testsúlyukat néhány kilogrammally gyarapítani, a mely körülmény munkabírásukat fokozná s így a költségelőirányzat tetemes megtakarításokat tüntethetne ki.

Miután az arany-ifjuság az idei farsangban nem rendezett bált: rendez a bűjtben agglegénybált.

Bizonyára csak a szerénységüknek tulajdonítható az elnevezés, mert tán csak nem vénültek a télen át agglegényekké. Legénybált rendezni mai napság nehéz dolog, mert ott jogosan várja el a hölgyközönség, hogy a rendezőségnek minden egyes tagja legény legyen a talpán; holott az agglegénybálon még dicséretszámba megy ha az agglegény rendező még tánczol is. A mi agglegényeink ily módon akarják biztosítani báljuk sikerét. Nem csigázzák fel a tánczolni vágyó hölgyek igényeit; de annál inkább igyekezni fognak minden tekintetben azt kimutatni, hogy az agglegénybál a szó szoros értelmében véve legénybál.

Habár a rendezőség egész titokban többféle meglepetésben készül a közönséget részesíteni; annyi még is kiszivárgott, hogy többek között azt is elhatározták, hogy jövő esztendőben bályukat, „fiatal házasszemberek bálja” czim alatt fogják rendezni, a mi, ha igaznak bizonyulna — viszont a, miben nincs okunk kételkedni — részünkről a legkellemesebb meglepetés volna.

Gambrinus.

— **A gör. kel. egyház javára** folyó évi február hó 17-én a Prokopp-féle vendéglőben táncszívalommal egybekötött hangverseny tartott, mely ugy anyagilag, mint erkölcsileg igen fényesen sikerült s a templom díszítésére a költségek levonása után 45 kor. 16 fill. jövedelmezett, melyhez felülírtetéssel hozzájárulni szíveskedtek: Schmidt Ede 3 kor. Figuli Antal, Szokol Dénes, Cerbicean Joachim (Livazény), Gavrilă Dumitru (Aninosza) és Berkovics N. Petrilla 2—2 kor. Stanca Avram 1 kor. 60 fill. Pelger Mihály, Jacob Péter, Petrutiu István, Cazan János, Cincas Péter és Ifj. Gavrilă Dumitru 1—1 kor., kiknek, valamint a szíves résztvevőknek s a rendezés körül önzetlen buzgósággal fáradozott Radu József és Oprisa János karvezető uraknak hálás köszönetét nyilváníttja, a gör. kel. egyház közseg nevében

Stanca Avram.

gör. kel. lelkész.

— **Még egy jótékonycélú mulatság!** Az izraelita farsang végeztével f. évi márczius hó 3-án, vasárnap este közkívánatra a „Wagner” szálloda nagytermében a helybeli algyimnasium és a zsilvölgyi első dal- és zenecsapat javára változatos műsorral még egy táncmulatsággal egybekötött „Bohó-estély”-t rendeznek, melynek kezdete esti fél 8 órakor. Belépti-díj személynként: ülőhely az első négy sorban 1 kor. 60 fill., a többi sorokban 1 kor. 20 fill., állóhely és karzat 1 korona. A műsor kevés de érdekes változtatással ugyanaz, mint az ág. ev. egyház javára rendezett farsangzáró estélyen volt, melyről annak idején azért nem referáltunk részletesen, mert értesültünk, hogy a program közkívánatra megismételtetik, midőn alkalmunk lesz részletes ismertetést adni. A külön műsor este, előadás előtt osztatik ki.

— **Heringestély.** Mint évenként, az idén is a nagybőjt elején, hangversenyyel egybekötött „Heringestély” tartatott a Prokopp-féle vendéglőben, melynek érdekességét eléggé igazolja a Salgó-tarjáni Köszénbánya Részvény-Társulat bányazenekara által 1901. évi február hó 23-án esti 8 órakor kezdődőleg megtartott hangverseny műsora: 1. Nyitány a „Czigány” operából. Balfe től. 2. „Partum” keringő Ziehrer-től. 3. „Mennette” Mozart-tól. 4. „Eine Nacht in Venedig” egyveleg Strauss-tól. 5. „Intermezzo” Eilenberg-től. 6. „Egyveleg” Sulamith-ból, melyet a kitűnő zenekar szokott preczizitással adott elő. A szépszámu intelligens s distingvált közönség nagy és osztatlan elismeréssel adózott a zenekarnak s a program több számát megismételtette. A díszesen terített asztalokra a következő étek került: 1. Hollandi hering körülteremtettéve. 2. Csuka, ponty, harsa, fogas hollandi módra. 3. Vadász-hering tengeripók-farkkal. 4. Pisztráng aiki olajban, angolna, tőkehal, anjovis, sardella, sardinia. 5. Tengeri rák. 6. Orsovai kaviár. 7. Sódar, füstölt nyelv. 8. Bárány-cotelette spenóttal. 9. Pulyka és kappansült fejes salátával. 10. Különféle tészták. 11. Friss vaj hónapos retekek. Strachinó sajt. 12. Giardinetto. Asztalbontás után tánc következett, mely vidám hangulat mellett a hajnal közeldeteig tartott.

— **Adományok népoktatási célokra.** Hunyadmegye kir. tanfelügyelője vallás és közokt. miniszterit meghagyás folytán köszönetet nyilvánítt az 1900. év negyedik negyedében népoktatási célokra befolyt, külön-külön 200 koronát ki nem tevő, a alább felsorolt adományokért. 1) Magyar kir. államvasutak fogyasztási szövetkezetének Budapesten székelt igazgatósága. Piskitelepi szegény tanulók felruházására 160 kor. 2) Magyar kir. államvasutak igazgatósága Budapest. Piskitelepi szegény tanulók felruházására 100 kor. 3) Muszártelepi bányatársaság igazgatósága. Muszártelepi szegény tanulók felruházására 100 kor. 4) Menking Frigyes. Brád. Gurabárza telepi szegény tanulók felruházására és írószerekkel való ellátására 50 kor. 5) Szászvárosi áll. leányiskolai tanítónő. Szászvárosi szegény tanulók felruházására 75 kor. 20 fill. pénzben és 16 kor. ruhaneműekben (Gyűjtés) 6) Több adományozás a dobrai áll. isk. tanulók jutalmazására 80 kor. (Gyűjtés). 7) Csernovits Mihály Zám, zámí szegény tanulók felruházására 40 kor. 8) Lakatos Demeter Zám a zámí tanulók karácsony fájára 31 kor. (Gyűjtés).

— **A dioráma** folyton fokozódó érdeklődést kelt a főútezen, melynek látványosságai voltak e hét folyamán: az oroszczár palotái s termei, Szt. Pétervár, Moszkva, Odessa, Kiev, Carskoeszelő, a Volga, Dnyeszter, stb. negyvennyolc remek kivitelű képben. Hét-főtől kezdve új látványosságban gyönyörködhetik a közönség és pedig: a Riviera, Pyreneus hegyek tengerek kikötők, hajók, Nizza, Cannes, Lyon, Taulon, Monte-

Carlo, Monaco, Páris, Sevilla stb. tájképei természet-hűen és plasztikailag lesznek kiállítva. Belépti-díj 15 krajczár, gyermekeknek 10 krajczár. Látható reggeli 10 órától esti tíz óráig.

— **Betörés, lopás és orgazdaság** miatt a kir. ügyesség indítványára a dévai kir. törvényszék vizsgálatot indított Vifling Gyula, Eckert Manó, Helebrand Hedvig, Vajna Zsuzsa és Nagy Béla petrozsényi lakosok ellen a Berger József, Muntyán Péter szakács, Hamman Juon, Préda János, Jank Juon, Csipin Mihály kárára elkövetett tolvajlások és betörések lopások miatt. Ezen esetekről már említést tettünk, de a vizsgálat érdekében a Petrozsény közönsége körében nagy izgatottságot kellett büncselekményekről hallgattunk. Most azonban, midőn Bogdán Sándor itteni esendő buzgalmanak s ügyességének sikerült a tetteseket Vifling Gyula és Eckert Manó munkakerülő mészáros segédek személyében kézrekeríteni, az elrabolt és ellopott tárgyakat (zsír, zseborák, ruhaneműek, pénz s egyéb értékes dolgokat) előkeríteni s a beismerésben lévő tettesek vallomásával a tényállást kideríteni, csak örvendünk annak, hogy Petrozsényt és vidékét a büntető igazságszolgáltatás ezektől a veszélyes gonosz elemektől megtisztítja. Ezek a csavargók követték el az utóbbi időben előfordult betöréseket s lopásokat. Azon orgazdák, kiknél a lopott holmik megtaláltattak, tagadják a bünrészességet s a folyamatban lévő vizsgálat fogja velük szemben a tényállást kideríteni. Csak zseborát 12 dbot kerített meg a esendőrség. Egyéb élelmi cikkek és ruhaneműekkel egy kis raktárt meg lehetne tölteni. Papp Jenő vizsgálóbíró f. hó 7-iké ideje be Dévára a terhelteket, károsokat és a tanukat.

— **Statisztika a szomszédokból.** Tudvalevőleg nemzetközi egyezmény alapján a szomszédos államokban is egy időben ejtetett meg a népszámlálás. Nem lesz érdektelen, ha a szomszéd Románia népszámlálási adatait közöljük. Románia összes lakossága 5,459,040, oláh alatalból fájdalom, leginkább magyarokból és 34,425 olyan egyénből áll, a kik semmiféle állam kötelekbe nem tartoznak. Olvasni és írni csak 770,895 férfi és 353,196 nő tud, így majdnem öt millió, a ki nem ír és nem olvas. Ez világosan mutatja, milyen elhanyagolt a népoktatás Oláhországban.

— **A hátszegen elfogott kassza betörőket,** mint annak idején említettük, a karánsebesi kir. törvényszékhez szállították, honnan pár napi vizsgálati fogság után, daczára annak, hogy minden körülmény arra mutatott, hogy az illetők tényleg Hátszegen betörni szándékoztak s szervezett betörőbandát képeznek, — szabadon bocsátották bizonyítékok elégtelensége miatt, hol is még ugyanazon éjjel több helyen betörték, s tetten érve újból elfogták őket, s ismét visszakerültek a büntető igazságszolgáltatás kezébe.

— **Uj bankjegyek.** Magyar művész tervrajza szerint készülnek legközelebb az új százkoronás bankjegyek. Hegedüs László az Osztrák-Magyar Bank százkoronás bankjegyének pályadíj nyertes művésze, a művészek és műkedvelők köréből garmadaszáma kapja a gratulációkat. Az egyik gratuláló üdvözlő levelében meg is jegyzi, hogy milyen furesa dolog az, mást börtönbe zárnak, ha bankót csinál, Hegedüsnek pedig jutalom, dícsőség és baráti üléls jut érte. Hegedüs László tiszteletére lakoma is volt a Pannónia-szállóban. A bank egyébként már értesítette a művészt, hogy a „Mária 75” jellegű pályaművéért, melyet a zsűri nyertesnek ítelt, a 2000 korona díjat vegye fel a bank budapesti főkijánál. Együttal megbizta a bank Hegedüst azzal, hogy a pályázat 9. pontja értelmében készítse el a bankjegy részletes rajzát, az intézet azonban fentartja magának a szükséges változtatások jogát. E célból a művésznak érintkezésbe kell lépnie a bank nyomdájával, melynek május 15-éig kell rendelkezésére bocsájtania a részletes rajzot. A kivitel munkájáért 4000 koronát kap a művész. A pályázat tudvalevőleg általában a bankjegy-vázlatra volt kiírva, nem pedig valamely határozott sommájú pénzjegyre. A bank igazgatósága úgy határozott, hogy Hegedüs László rajzát az új száz koronás bankjegyeken alkalmazza, erre is szól a részletes kidolgozással való megbízatása. A tizkoronás bankjegy valószínűleg a második díjat nyert tervezett nyomán fog készülni. Az ezer koronás bankjegy kibocsátása egyelőre elmarad. Az új százkoronás bankjegy nyomása kék lesz, a tizkoronás lilaszínű, az ezer koronás bankjegy pedig zöld nyomású lesz. Szeretnénk látni.

— **Szép, tiszta arczbőr** elérésére szolgál a „Lili-Crème,” mely zirtalan, nappal is használható. Bővebb olvasható a hirdetésben.

+ **Hol a vidámság?** Erre a nehéz kérdésre az egyedüli helyes felelet az, hogy a vidámság ott van a hol a „Mátyás Diák”-ot olvassák. A hol jóízű nevetés hallatszik, a hol elégedettség út tanyát, a hol a derű tanyázik, a hol a vő az anyósát is mosolyogva nézi s hol az adóvégrehajtót is nevetve fogadják: ott a Mátyás Diák nem hiányzik. Ez a legmulatságosabb és legnagyobb terjedelmű élcslap úgy karikatúráival, adomáival, aktuális viceivel, vig elbeszéléseivel, szenzációsan vidám regényével, változatos talányrovatával és bravuros alakjaival a legszeretreméltóbb házibarád, a melynek egy családnál sem volna szabad hiányoznia. A „Mátyás Diák” Murai Károly szerkesztésében, a Wodianer F. és Fiai kiadásában jelenik meg s immár tizenharmadik évfolyamát futja. Előfizetési ára negyedévre 3 korona. A kiadóhivatal (Budapest Sarkantyus-utca 3) mutatványszámot ingyen és bérmentve küld.

+ **Ki akar jó regényeket olvasni?** A napi gondok mellett, fárasztó munka után kétségtelenül jól esik egy kis szívdertő szórakozás. Mi nyujthatna pedig kedvesebb szórakozást, mint egy-egy jó regény. A „BUDAPEST” képes politikai napilap, mint tapasztaltuk, mindenkor nagy súlyt fektetett arra, hogy érdekesítő regényei legyenek. Folyvást két regényt közöl egyszerre, a melyek közül az egyik lapszámozva könyvalakban jelenik meg. Aki e regényeket összegyűjtve, beköttei, mihamar egy egész kis könyvtárra tesz szert. De a „Budapest” más egyéb közleményeire is kiváló gondot fordít. Tagadhatlanul kitűnően szerkesztett, élénk, olesó napilap, amely valóban megérdemli a nagymértvű pártolást. Előfizetési ára egy óra 2 korona, 3 óra 5 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki ingyen kaphat. Az előfizetések a Budapest kiadóhivatalához (Budapest, IV., Sarkantyus-utca 3. szám) intézendők.

Közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Petrozsény és Vidéke” folyó évi február 24-iki számában a „Közönség köréből” című rovatban „Több róm. kath. hívő” aláírással közölt czikkre, mivel értesültem, hogy csakis saját negligenciámnak vagy nemtörődömségemnek tulajdonítják, hogy a figurális misék egy idő óta szünetelnek; mindenek előtt megjegyezvén, hogy legtávolabbról sem, senkit nincs szándékom sem okolni, sem bántani vagy sérteni, a felszólásra a következőkben adom meg a választ, hogy az újból bekövetkezhető és jogos orvoslást kereső róm. kath. hívek a tényállásnak megfelelő felvilágosításban részesülhessenek. Midőn a meghirdetett pályázat folytán a petrozsényi egyházeneklóli állásra pályáztam, tudtam, hogy a művelt közönség milyen igényeket támaszt a róm. kath. kántorral szemben s ha nem éreztem volna magamban megfelelő képességet nem lett volna bátorságom pályázni de többszöri próbának alávettvén, a melyen tisztelt egyháztanács meg nem választott és meg nem erősített volt.

Törökvesemen, igyekezetemen nem mulik, hogy a róm. kath. templomban figurális misék nem tartatnak. Megtettem hatáskörömben minden lehető arra nézve, hogy ez a kívánt és megszokott módon továbbra is fönmaradjon; az eddig közreműködött énekesekhez intézett meghívók tanuskodhatnak állításom valódiságáról; ugy az egyház lelkészeinek változása, valamint a kántor változás által a már megszokott rendszermódosulást szenvedett, amennyiben ezelőtt a főesperes-plebános ugy állásánál mint tekintélyenél fogva megke-reste és megtalálta a módot arra, hogy a kántornak nem csak mit, hanem kikkel kelljen a kívánt egyházi műdarabokat előadni: ezen kedvező körülmény, mely egyedül alkalmas a kívánt cél elérésére, most nem áll fön, mert, hivatalos rendelet alapján a főesperes-plebános magának tartotta fön a jogot a figurális misék mikor és miképpen történendő eszközölésére s én e tekintetben utasítást nem kapván, mit sem tehetek.

Ha nekem mód és alkalom nyujtatik, a több szolama énekek betanítására ezt már ambicióm által ösztönöztetve is a legnagyobb buzgalommal odaadással és készséggel teljesítem.

En tehát a figurális misék elmaradásáért okolható nem vagyok:

Bakos József.
kántor.

NYILTTÉR).

Bucsuzás. Lakásunkat állandóan Lupényba tevént, minden ismerőseinknek és jóakaróinknak, — kiktől külön el nem bucsuzhattunk, — továbbá mindazoknak, kiknek hat évi itt tartózkodásunk ideje alatt nagyra becsült jóindulatát tapasztalni szerencsénk volt; — ez-
 100ton mondunk szívélyes „Isten hozzád“-ot.

Petrozsény, 1901. febr. 27.

Gresli Nándor,
és családja.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerk.

HIRDETÉSEK:

Portland és román cement, stukatur-nád.

Tűzkár elleni
biztosítási
ügynökség.Élet- és baleset
biztosítási
ügynökség.

Van szerencsénk a n. é. közön-
 ségnek b. tudomására adni, hogy Petro-
 zsénybe a fő-utcán lévő

festék- és vasáru
üzletünkben,

minden, a vas- szakmához tartozó árucik-
 kek, *ecsetek*, mindennemű *fegyverek*
 dusválasztékban és jutányos áron sze-
 rezhettek be.

Tisztelettel:

Stern Adolf és Tsa.

Vidéki megrendelések pontosan eszkö-
zöltetnek.

Kítűnő

borostyankó olaj,
máz-festék.

1—42

Flobert-fegyver
és
töltvények.

Asfalt fedél-lemez, melyhez kátrány nem szükséges.

A Balaton Halászati Részv.-Társ.
Siófokón

szállít Siófokról különféle módon készült
 finoman pácolt heringfajta halakat
 4 literes hordóban, vagy bádog dobozban
 két koronáért.

Rollmops göngyölt heringet
 2 korona 40 fillérért utánvétellel.

5 hordó vagy bádagdobozon felüli vé-
 telnél 10% engedmény.

Továbbá:

fogast, kristály
kocsonyában

1/2 1. 2. 4. literes dobozban.

1,30, 2.—, 3.—, 5.— koronáért.

1—3

Termény-, lisztüzlet és
vegyeskereskedés.

Tiszteletteljesen tudomására hozom Petro-
 zsény és vidéke nagydídemű közönségének, hogy
 a több mint egy évtized óta fenálló, **Steiner**
Vilmos-féle

termény- és lisztüzletet

átvettem azt és a **vegyeskereskedést** Petrozsény
 főutcáján lévő **Steiner Vilmos-féle** házban
 az eddigi üzlethelyiségben folytatom s főtörek-
 vésem leendő, hogy az itteni viszonyok között
 általánosan érzett szükséglet kielégítésére szol-
 gáló ezen terményüzlet jó hírnevét ne csak fen-
 tartsam, hanem jutányos és jó áruk kiszolgálásá-
 val fokozzam. Közvetlenül a termelőktől szerzem
 be s így nagyban és kicsinyben jutányosan szol-
 gálhatom ki buza, rozs, tengeri, árpa, zab és
 mindennemű **aradi lisztáruimat**.

Ezen felül vegyeskereskedésemet is bátor-
 kodom a n. é. közönség kegyes pártfogásába a
 legmélyebb tisztelettel ajánlani.

Szüszer Bernát.

Jóbb és megbízhatóbb
 gazdasági- és kerti-magvak

nem léteznek, mint a minőket

27 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése
BUDAPESTEN

Irodák és { VII. Rottenbiller-utca 33.
 raktárak: { (Köztuti villamos megállóhelye.)

Elárusító { VI. Andrassy-ut 23.
 helyiségek: { (A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kívá-
 natra **ingyen és bérmentve** küldi.

1—10

Legolcsóbb beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli
 jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyáruk szállításiháza
BRÜX (Osehország)

ajánlja legszigorubb [kezeségű 15 év óta legjobb hir-
 ben álló gyártmányait.

Órák, arany- és ezüstárakban

A czég a cs. és kir. birodolmi sással van kitün-
 tetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítás ér-
 meknek, valamint ezekre menő írásbeli el-
 ismerő leveleknek. Az összes áruk a cs. kir.
 fémjelző hivataltól vannak fölülvizsgálva és
 fémjelvezve. Megnemfelelő becsérélve vagy ki-
 vánatra a pénz visszaszolgáltattva lesz; en-
 nélfogva minden kockázatot ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75,
 ó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75;
 valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany
 gyűrűk drhja frt 2.25.

Valódi ezüst panczél-lánczok cs. és kir. fémjelzéssel
 30 cm, hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú
 frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levélbélyegyek is
 elfogadtatnak.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges be-
 küldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

29—50.

Szép, tiszta, üde arczbőrt biztosít a

Lili-crème

(kéz és arczenőcs) használása.

Higany és ólomvegyületeket, sem egyéb
 ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz.

Nem zsíros, nappal is használható.

Az arczbőr mindennemű kóros állapotát,
 mint májfolt, bőrhámlás, szeplő, patta-
 nás, bőratka (mitesser) stb. biztosan
 megszünteti és gyökeresen gyógyítja.

Egy tégly ár 50 krajczár.

Lili-szappan ár 35 kr. Lili-hőlgypor (3 szín)
 60 krajczár és 1 frt. készíti és szétküldi:

Dr. Hintz Gyógyszertára Kolozsvárt,
 I. Mátyás Király-tér 27-szám.

Kapható minden gyógyszertárban.

1—10

Butor eladás.

Szép házi butor jutányos árban
 eladó.

Megtekinthetők bármikor a tulajdonosnál:

Szüszer Bernátnál,
 Steiner Vilmos-féle házban
 a Főutcán.